

1.7.2011

B7-0379/2011 }
B7-0380/2011 }
B7-0387/2011 } RC1

YHTEINEN PÄÄTÖSLAUSELMAESITYS

työjärjestyksen 115 artiklan 5 kohdan mukaisesti

joka korvaa seuraavat poliittisten ryhmien jättämät päätöslauselmaesitykset:

ALDE (B7-0379/2011)

S&D (B7-0380/2011)

GUE/NGL (B7-0387/2011)

Unkarin perustuslain tarkistamisesta

**Juan Fernando López Aguilar, Claude Moraes, Monika Flašíková Beňová,
Kinga Göncz, Csaba Sándor Tabajdi, Cătălin Sorin Ivan**

S&D-ryhmän puolesta

**Renate Weber, Sophia in 't Veld, Sarah Ludford, Sonia Alfano, Cecilia
Wikström, Alexander Alvaro, Norica Nicolai, Nathalie Griesbeck, Gianni
Vattimo**

ALDE-ryhmän puolesta

Judith Sargentini, Rui Tavares, Jan Philipp Albrecht, Ulrike Lunacek

Verts/ALE-ryhmän puolesta

Marie-Christine Vergiat

GUE/NGL-ryhmän puolesta

Euroopan parlamentin päätöslauselma Unkarin perustuslain tarkistamisesta

Euroopan parlamentti, joka

- ottaa huomioon Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 2, 3, 4, 6 ja 7 artiklan, Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 49, 56, 114, 167 ja 258 artiklan, Euroopan unionin perusoikeuskirjan ja Euroopan ihmisoikeussopimuksen, jotka käsittelevät perusoikeuksien kunnioittamista, edistämistä ja suojelua,
 - ottaa huomioon 1. tammikuuta 2012 voimaan tulevan Unkarin perustuslain, jonka Unkarin tasavallan kansalliskokous hyväksyi 18. huhtikuuta 2011 (jäljempänä "uusi perustuslaki"),
 - ottaa huomioon Demokratiaa oikeusteitse -komission (Venetsian komissio) lausunnot n:o CDL(2011)016 ja CDL(2011)001 Unkarin uudesta perustuslaista ja sen laatimisen yhteydessä esille nousseista kolmesta juridisesta kysymyksestä,
 - ottaa huomioon Unkarin vakavista takaiskuista oikeusvaltion periaatteiden ja ihmisoikeuksien noudattamisessa 25. tammikuuta 2011 esitetyn Euroopan neuvoston parlamentaarisen yleiskokouksen päätöslauselmaesityksen n:o 12490,
 - ottaa huomioon Euroopan ihmisoikeustuomioistuimen tuomion n:o 30141/04 (Schalk ja Kopf v. Itävalta) ja erityisesti sen obiter dicta -lausumat,
 - ottaa huomioon Euroopan parlamentissa esitetyt suulliset kysymykset Unkarin uudesta perustuslaista sekä neuvoston ja komission lausunnot Unkarin perustuslain tarkistamisesta ja sitä 8. kesäkuuta 2011 seuranneesta keskustelusta,
 - ottaa huomioon työjärjestyksen 115 artiklan 5 kohdan,
- A. katsoo, että Euroopan unionin perustana ovat demokratian ja oikeusvaltion periaatteet, kuten Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 2 artiklassa määrätään, ja perusoikeuksien ja -vapauksien kunnioittaminen, kuten Euroopan unionin perusoikeuskirjaan ja Euroopan ihmisoikeussopimukseen on kirjattu, sekä näiden oikeuksien, vapauksien ja periaatteiden oikeudellisen arvon tunnustaminen, mitä ilmentää EU:n tuleva liittyminen Euroopan ihmisoikeussopimukseen,
- B. ottaa huomioon, että Unkari on allekirjoittanut Euroopan ihmisoikeussopimuksen, kansalaisoikeuksia ja poliittisia oikeuksia koskevan kansainvälisen yleissopimuksen ja muita kansainvälisiä oikeudellisia välineitä, jotka velvoittavat sitä kunnioittamaan ja panemaan täytäntöön periaatteita, jotka koskevat vallanjakoa, toimielinten demokraattista valvontaa sekä demokratian ja ihmisoikeuksien edistämistä,
- C. katsoo, että vaikka uuden perustuslain laatiminen ja hyväksyminen kuuluu jäsenvaltioiden toimivaltaan, nykyisillä ja tulevilla jäsenvaltioilla sekä Euroopan unionilla on velvollisuus varmistaa, että perustuslakien sisältö ja menettelyt ovat EU:n arvojen, perusoikeuskirjan ja Euroopan ihmisoikeussopimuksen mukaisia ja että hyväksytyjen perustuslakien henki ja kirjain eivät ole ristiriidassa näiden arvojen ja välineiden kanssa; katsoo, että tämä käy

selvästi ilmi siitä, että moni EU:n nykyisistä jäsenvaltioista joutui tarkistamaan ja muuttamaan perustuslakiaan unionin jäsenyyden varmistamiseksi tai mukauttamaan perustuslakiaan EU:n perussopimusten myöhempien vaatimusten mukaiseksi varsinkin komission pyynnöstä,

- D. katsoo, että perustuslain säätämisen prosessi kärsi avoimuuden puutteesta ja että uusi perustuslaki laadittiin ja hyväksyttiin poikkeuksellisen lyhyessä ajassa, joka ei sallinut riittävästi aikaa perusteelliselle julkiselle keskustelulle lakitekstistä; katsoo, että menestyksellisen ja legitimiin perustuslain olisi perustuttava mahdollisimman laajaan konsensukseen,
- E. toteaa, että kansalliset, eurooppalaiset ja kansainväliset kansalaisjärjestöt ja organisaatiot, Venetsian komissio ja jäsenvaltioiden hallitusten edustajat ovat arvostelleet uutta perustuslakia laajalti ja että se hyväksyttiin yksinomaan hallituspuolueiden edustajien äänin, joten poliittista ja yhteiskunnallista konsensusta ei saatu aikaan,
- F. toteaa, että Euroopan parlamentti jakaa Venetsian komission huolenaiheet etenkin uuden perustuslain hyväksymisprosessin läpinäkyvyydestä, avoimuudesta, osallistavuudesta ja siihen käytetystä ajasta sekä demokraattisen valvonnan heikkenemisestä erityisesti perustuslakituomioistuinta, tuomioistuimia ja tuomareita koskevien määräysten osalta, mikä saattaa vaarantaa Unkarin oikeuslaitoksen riippumattomuuden,
- G. toteaa, että uudessa perustuslaissa ei selkeästi ilmoiteta eräitä Unkarin oikeudellisesti sitovien kansainvälisten sopimusten nojalla omaksumia velvoitteita, joita sen on noudatettava ja edistettävä, kuten kuolemanrangaistuksen kieltäminen ja elinkautisen vankeusrangaistuksen kieltäminen, jos siihen ei liity mahdollisuutta päästä ehdonalaiseen vapauteen, sukupuoliseen suuntautumiseen perustuvan syrjinnän kieltäminen sekä erityisellä oikeusmääräyksellä toteutettavat perusoikeuksien epäämiset tai rajoitukset,
- H. katsoo, että arvopohjallaan ja määritellessään perheen kaltaisia peruskäsitteitä epäselvin sanamuodoin ja määritellessään oikeuden elämään alkavaksi hedelmöityksestä uusi perustuslaki sisältää riskin tiettyjen kansanryhmien, kuten etnisten, uskonnollisten ja seksuaalisten vähemmistöjen, yksinhuoltajaperheiden, rekisteröidyssä parisuhteessa elävien sekä naisten syrjinnästä,
- I. katsoo, että johdanto-osan epäselvä sanamuoto erityisesti ulkomailla asuviin unkarilaisiin kohdistuvien Unkarin valtion velvoitteiden osalta saattaa luoda oikeusperustan sellaisille toimille, joita naapurivaltiot pitäisivät puuttumisena oman maansa sisäisiin asioihin, mikä voi aiheuttaa jännitteitä alueella,
- J. toteaa, että uudessa perustuslaissa säädetään, että sen johdanto-osa on oikeudellisesti sitova, millä voi olla oikeudellisia ja poliittisia seurauksia ja mikä voi johtaa oikeudelliseen epävarmuuteen,
- K. katsoo, että Euroopan unionin perusoikeuskirjan sisällyttäminen uuteen perustuslakiin saattaa aiheuttaa toimivaltuuksien päällekkäisyyttä Unkarin tuomioistuinten ja kansainvälisten tuomioistuinten välillä, kuten Venetsian komission lausunnossa todetaan,
- L. toteaa, että uudessa perustuslaissa säädetään kahden kolmasosan enemmistöä edellyttävien sellaisten päälakien laajasta käytöstä, joiden piiriin kuuluu monia Unkarin institutionaalista

järjestelmää, perusoikeuksien käyttöä ja yhteiskunnan tärkeitä sopimuksia koskevia kysymyksiä; ottaa huomioon, että käytännössä tämä tekee kyseisten lakien hyväksymisestä osan Unkarin uutta perustuslaillista prosessia,

- M. toteaa, että uuden perustuslain nojalla eräitä kysymyksiä, kuten perhelainsäädäntöä ja verotus- ja eläkejärjestelmää koskevia näkökohtia, jotka kuuluvat yleensä hallituksen toimivaltaan tai lainsäädäntöelimen tavanomaiseen päätösvaltaan, säännellään myös näillä päälaeilla, mikä vähentää tulevien vaalien merkitystä ja antaa kahden kolmasosan enemmistöhallitukselle lisää mahdollisuuksia poliittisen tahtonsa vahvistamiseen; katsoo, että erityisten ja yksityiskohtaisten sääntöjen voimaan saattaminen päälaeilla saattaa siten vaarantaa demokratian periaatteen,
- N. toteaa Venetsian komission korostaneen, että kulttuuria ja uskontoa koskevaa ja sosioekonomista politiikkaa sekä finanssipolitiikkaa ei pitäisi vahvistaa päälaeilla,
- O. toteaa, että demokraattiselta legitimitetiltään rajallisella epäparlamentarisella elimellä, talousarviota käsittelevällä neuvostolla, on veto-oikeus yleisen talousarvion suhteen, jolloin valtion päämies voi hajottaa kansalliskokouksen, mikä rajoittaa tuntuvasti demokraattisesti valitun lainsäädäntöelimen toimintamahdollisuuksia,
- P. katsoo, että neljän oikeusasiamiehen tehokas järjestelmä vesitetään nimittämällä yksi varsinainen oikeusasiamies ja kaksi varajäsentä, millä ei ehkä kyetä suojelemaan oikeuksia yhtä hyvin ja jolloin aiemman tietosuojasta ja tiedonvälityksen vapaudesta vastaavan oikeusasiamiehen toimivalta poistuu; toteaa, että viimeksi mainitun toimivalta siirtyy viranomaiselle, jonka toimintatapaa ei ole eritelty,
- Q. katsoo, että uuden perustuslain hyväksymisen ohella Unkarin hallitus ja hallitsevat puolueet tekivät monia muutoksia avaintehtävien hoitajien suhteen (uusi oikeuskansleri, valtiontalouden tarkastusviraston pääjohtaja ja talousarviota käsittelevän neuvoston puheenjohtaja); toteaa, että Unkarin parlamentti valitsi äskettäin tuomarit uuden perustuslain edellyttämään Unkarin uuteen perustuslakituomioistuimeen; toteaa, että nimitys- ja valintaprosessi eivät perustuneet poliittiseen yhteisymmärrykseen,
- R. ottaa huomioon, että uudessa perustuslaissa on hyvin yleisluonteisia oikeusjärjestelmää koskevia säännöksiä ja että jää epäselväksi, jatkaako uudelleen nimetty korkein oikeus toimintaansa nykyisen presidentin johdolla,
- S. panee merkille, että Euroopan neuvoston parlamentaarinen yleiskokous on päättänyt laatia raportin Unkarin uudesta perustuslaista Venetsian komission lausunnon perusteella,
- T. ottaa huomioon, että uuden perustuslain laatimista ja hyväksymistä ei mainittu hallituspuolueiden vaaliohjelmassa,
- U. toteaa, että Yhdistyneiden kansakuntien pääsihteeri Ban Ki-moon on ilmoittanut arvostavansa sitä, että Unkarin hallitus pyytäisi neuvoja ja suosituksia maansa sisäpuolelta ja Euroopan neuvostosta tai Yhdistyneiltä kansakunnilta, ja että hänen mielestään Unkarin pitäisi Euroopan unionin jäsenvaltiona kääntyä Euroopan unionin toimielinten puoleen saadakseen neuvoja uuden perustuslain tarkistamista varten,

1. kehottaa Unkarin viranomaisia käsittelemään Venetsian komission esiin nostamia kysymyksiä ja huolenaiheita ja panemaan sen suositukset täytäntöön joko tarkistamalla uutta perustuslakia tai tulevien päälakien tai tavallisten lakien avulla ja varsinkin ottamaan tavoitteeksi, että
 - a) pyritään aktiivisesti yhteisymmärrykseen, laajemman avoimuuden varmistamiseen, aidon poliittisen ja sosiaalisen osallisuuden edistämiseen sekä laajaan julkiseen keskusteluun uudessa perustuslaissa tarkoitettujen tavanomaisten lakien laatimisen ja hyväksymisen yhteydessä;
 - b) hyväksytään vain perusasioita koskevat, selvästi määritellyt päälait, joissa säädetään verotus- ja eläkejärjestelmistä, perhepolitiikasta sekä kulttuuria ja uskontoa koskevasta ja sosioekonomisesta politiikasta, jolloin tulevat hallitukset ja demokraattisesti valitut lainsäädäntöelimet voivat tehdä autonomisia päätöksiä näistä politiikoista; tarkistetaan talousarviota käsittelevän neuvoston nykyisiä valtuuksia;
 - c) taataan kaikkien kansalaisten oikeuksien yhdenvertainen suojelu riippumatta heidän uskonnollisesta, sukupuolisesta, etnisestä tai muusta yhteiskunnallisesta taustastaan perusoikeuskirjan 21 artiklan, uuden perustuslain ja sen johdanto-osan mukaisesti;
 - d) taataan uudessa perustuslaissa ja sen johdanto-osassa selvästi, että Unkari kunnioittaa muiden maiden alueellista koskemattomuutta pyrkiessään hankkimaan ulkomailla asuvien etnisten unkarilaisten tukea;
 - e) vahvistetaan uudelleen oikeuslaitoksen riippumattomuus palauttamalla perustuslakituomioistuimen oikeus tarkastella uudelleen talousarviota koskevaa lainsäädäntöä poikkeuksitta, kuten Euroopan ihmisoikeussopimukseen perustuvassa lainsäädännössä edellytetään, ja tarkistetaan säännöksiä tuomarien pakollisesta alhaisemmasta eläkeiästä ja varmistetaan nimenomaisesti oikeusjärjestelmän hallinnoinnin riippumattomuus;
 - f) suojellaan uudella perustuslailla nimenomaisesti kaikkia kansalaisten perusoikeuksia ja sosiaalisia oikeuksia Unkarin kansainvälisten veloitteiden mukaisesti, kielletään kuolemanrangaistus ja elinkautiset vankeusrangaistukset ilman mahdollisuutta päästä ehdonalaiseen vapauteen sekä sukupuoliseen suuntautumiseen perustuva syrjintä, annetaan riittävät takeet perusoikeuksien suojelemisesta ja tehdään selväksi, että kansalaiset saavat syntyessään varauksettomat perusoikeudet;
 - g) varmistetaan, että oikeusasiamiesjärjestelmän uudelleen organisoiminen ei vähennä takeita kansallisten vähemmistöjen, henkilötietojen ja kansalaisille relevanttien tietojen avoimuuden suojelemisesta ja edistämisestä eikä asiasta vastaavien elinten riippumattomuudesta;
 - h) varmistetaan, että perusoikeuskirjan sisällyttäminen uuteen perustuslakiin ei aiheuta tulkintaongelmia eikä johda maan tuomioistuinten, Unkarin uuden perustuslakituomioistuimen ja Euroopan unionin tuomioistuimen toimivaltojen päällekkäisyyksiin;
2. kehottaa komissiota teettämään perinpohjaisen analyysin uudesta perustuslaista ja tulevista päälaeista tarkistaakseen, että ne ovat yhteisön säännöstön ja erityisesti Euroopan unionin

perusoikeuskirjan sekä perussopimusten kirjaimen ja hengen mukaisia;

3. kehottaa asiasta vastaavia valiokuntiaan seuraamaan asiaa yhteistyössä Venetsian komission ja Euroopan neuvoston kanssa ja arvioimaan, onko suositukset pantu täytäntöön ja millä tavalla;
4. kehottaa puhemiestä välittämään tämän päätöslauselman neuvostolle, komissiolle, Euroopan neuvostolle, jäsenvaltioiden hallituksille ja parlamenteille, perusoikeusvirastolle, Etyjille ja YK:n pääsihteerille.